

KRYTERIA OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ² Z PRZEDMIOTU WIEDZA O KULTURZE
(opracowane w oparciu o aktualną podstawę programową MEN oraz program nauczania i podręcznik
Wydawnictwa Polskiego w Wołominie *Wiedza o kulturze*)

Skala ocen celujący	Wymagania przedmiotowo-programowe
	Uczeń : - wykazuje zaangażowanie w realizację projektów związanych z treściami przedmiotu <i>wiedza o kulturze</i>; aktywnie uczestniczy w szkolnym / pozaszkolnym życiu kulturalnym (np. organizacja / współorganizacja imprez kulturalnych, prowadzenie kroniki wydarzeń kulturalnych szkoły / regionu; działalność w Samorządzie Uczniowskim, współpraca z lokalnymi mediami itp.); - ujawnia indywidualne zdolności artystyczne, potrafi zainteresować nimi otoczenie, wskazuje źródła twórczej inspiracji, określa motywy i przedstawia plany własnego rozwoju kulturowego; - współpracuje z osobami / instytucjami związanymi z kulturą i animacją kulturalną; - prowadzi i dokumentuje działania związane z aktywnością kulturalną i samokształceniem kulturowym - wykorzystuje w tym celu tradycyjne i nowe technologie informacyjno-komunikacyjne; - odnosi sukcesy podczas konkursów, olimpiad oraz innych form rywalizacji związanych z przedmiotem <i>wiedza o kulturze</i>; - uprawia i popularyzuje własną twórczość, określa jej charakter, wskazuje źródła inspiracji, związek z tradycją kulturową, kanonami sztuki itp.*; * Przedstawione wymagania są tylko przykładem możliwości premiowania uczniów za szczególne osiągnięcia przedmiotowe.

2. Warunkiem ustalenia określonej oceny jest spełnienie przez ucznia wymagań określonych dla stopni niższych.

bardzo dobry**Uczeń:**

- zna zasady i sposoby obcowania z tekstami kultury; wie, na czym polega ich refleksyjny i krytyczny odbiór;
- wymienia środki wyrazu właściwe poszczególnym dziedzinom sztuki;
- sytuje wybrane dzieła sztuki w kontekście historyczno-kulturowym, określa ich związek z epoką i stylem artystycznym; formułuje sądy / komentarze wartościujące na temat omawianych (tj. analizowanych, interpretowanych, waloryzowanych) tekstów kultury; odczytuje ich dosłowne, metaforyczne i symboliczne znaczenia;
- aktywnie uczestniczy w różnych formach życia kulturalnego w szkole / poza szkołą;
- wskazuje przykłady, motywy, walory współczesnego nawiązywania do tradycji poszczególnych epok w historii kultury;
- podaje przykłady wzajemnego przenikania się kultur i związków między sztukami;
- omawia zjawisko integracji międzykulturowej wokół np. stylów artystycznych, motywów, wartości, znaków i symboli;
- omawia przeobrażenia, przewartościowania kulturowe w przeszłości i współczesności; charakteryzuje i wartościuje nowe / najnowsze zjawiska artystyczne / paraartystyczne w kulturze (np. happening; graffiti; „kultura klubowa”, blogi, hip – hop, gatunki internetowe itd.);
- wskazuje i uzasadnia związki polskiej kultury narodowej z tradycją śródziemnomorską; odnajduje ich obecność w wybranych dziełach sztuki;
- klasyfikuje, charakteryzuje, interpretuje, waloryzuje wybrane teksty kultury; określa ich rodzaj, środki artystycznego wyrazu, wskazuje konteksty interpretacyjne;
- dostrzega i omawia na wybranych przykładach związek sztuki ze światem znaków, symboli i wartości kulturowych;
- charakteryzuje i uzasadnia przyczyny popularności, ponadczasowości wybranych twórców kultury (narodowej i europejskiej) oraz ich dzieł;
- dokonuje analizy oraz interpretacji potównawczej tekstów kultury różnych epok; formułuje, weryfikuje hipotezy i wnioski interpretacyjne; rozpoznaje cechy określonych stylów artystycznych w czytanych tekstach kultury, wskazuje ich związek z ideałami epoki; odnajduje w tradycji kulturowej (dawniej i współczesnej) przykłady przełomów artystycznych;

	- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym; potrafi rozwijać własne zainteresowania i umiejętności obcowania ze sztuką.
dobry	Uczeń: - zna genezę powstania, rozwoju i właściwości klasycznego kręgu cywilizacyjnego; wskazuje związki współczesności ze starożytnością oraz kolejnymi epokami w dziejach kultury; - identyfikuje źródła tożsamości europejskiej i polskiej kultury; - dostrzega i wyjaśnia konteksty związane z interpretacją wybranych tekstów kultury; wyjaśnia związki / zależności między różnymi dziedzinami sztuki; - wskazuje podobieństwa i różnice między sztuką różnych epok; - charakteryzuje sytuację kultury, jej twórców i odbiorców w czasach współczesnych; zna jej charakterystyczne zjawiska (np. wielostylowość, audiowizualność, synkretyzm), źródła kryzysu, wybitne / kontrowersyjne osiągnięcia, itd.; - podaje przykłady, zasady i walory obcowania ze sztuką; ujawnia indywidualne preferencje kulturalne; - w czytanych tekstach kultury identyfikuje środki wyrazu artystycznego i określa ich funkcje; - na wybranych przykładach wyjaśnia zjawiska interdyscyplinarności i intertekstualności w sztuce; - porównuje różne sposoby artystycznego kreowania tych samych motywów, tematów, idei; - porównuje różne sposoby artystycznego kreowania tych samych motywów, tematów, idei w sztuce różnych epok (np. motywy biblijne – w malarstwie, rzeźbie, literaturze, filmie, reklamie oraz innych tekstach kultury); - podaje przykłady i dostrzega walory twórczego zaangażowania w rozwój sztuki; nawiązuje do twórczości najśłynniejszych w dziejach kultury (narodowej / ogólnościowej ; dawnej / współczesnej) artystów, wyjaśnia, na czym polega przełomowy charakter ich twórczości; - wymienia przykłady dóbr kultury (światowej/ narodowej/ regionalnej), określa ich rodzaj, znaczenie, sposoby ochrony; - omawia relacje między kulturami różnych grup społecznych, regionów, narodów, kręgów cywilizacyjnych; dostrzega tzw. „miejsca wspólne” w kulturze; - wskazuje możliwości, źródła i uzasadnia potrzebę samodzielnego, ciągłego wzbogacania wiedzy kulturowej.

dostateczny	Uczeń: - wskazuje różnice znaczeniowe między głównymi pojęciami kulturowymi (cywilizacja, kultura, sztuka , dzieło sztuki); - na wybranych przykładach charakteryzuje relacje międzykulturowe (kultury narodowe) i wewnątrzkulturowe (kultura narodowa – kultury regionalne); dostrzega wielowymiarowość kultury; wyodrębnia jej różne obszary i podaje właściwe im przykłady tekstów kultury (materialnej, duchowej, elitarnej, popularnej, ludowej, masowej, alternatywnej itd.); - nazywa / wymienia i charakteryzuje znane z historii sztuki style, kierunki, zjawiska artystyczne; zna ich prekursorów oraz przełomowe dzieła; ustala związek wybranych twórców i tekstów kultury z epoką historyczną i stylem artystycznym; - omawia na wybranych przykładach funkcje sztuki w dziejach narodowej i ponadnarodowej kultury; - wykazuje wobec dzieł sztuki postawę refleksyjną i wartościującą; podejmuje próbę samodzielnej analizy, interpretacji i oceny wybranego tekstu kultury; zwraca uwagę na wielojęzyczność sztuki, określa, porównuje różne sposoby wyrażania tych samych treści; - identyfikuje, konfrontuje i wartościuje zachowania „na rzecz kultury” i „wbrew kulturze”; - porównuje sposoby definiowania kluczowych pojęć „wiedzy o kulturze” (kręgi cywilizacyjne, kultury narodowe, regionalne, sztuka, dzieła sztuki, epoki, style, kierunki artystyczne, kultura wysoka/ kultura popularna; itd.); omawia ich funkcjonowanie w tradycji kulturowej – dawnej i współczesnej; - zna główne typy stylów w historii sztuki (np. styl danego twórcy, styl danej szkoły artystycznej, prądu, gatunku, epoki, itd.), podaje ich cechy i przykłady funkcjonowania; - wypowiada się na temat miejsca i roli kultury w życiu człowieka; dostrzega jej wieloaspektowość; wyjaśnia zjawisko sprzeczności kulturowych; podaje i wartościuje przykłady zachowań wobec kultury; charakteryzuje rolę tradycji w procesie dziejowym; wymienia główne cechy, znaki, symbole, konteksty polskiej i europejskiej kultury; - dostrzega i omawia na wybranych przykładach dialog tekstów w kulturze (np. wokół tych samych wartości, toposów, stylów, konwencji);

	- omawia zjawiska charakterystyczne dla sztuki kolejnych epok historycznych; wyjaśnia i uzasadnia przeobrażenia sztuki w procesie dziejowym; - charakteryzuje sytuację kultury w realiach współczesności; wskazuje źródła zagrożeń i sposoby przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym.
dopuszczający	Uczeń: - zna i stosuje główne pojęcia przedmiotu „wiedza o kulturze” (cywilizacja, kultura, sztuka, dzieło sztuki, epoka, styl, konwencja, kierunek artystyczny, tradycja, klasyka); - wymienia epoki, style, kierunki i dziedziny w historii kultury; określa ich miejsce w procesie dziejowym; wymienia czołowych twórców (polskich i europejskich), wskazuje ich zasługi dla rozwoju kultury; - podaje cechy charakterystyczne dla kultury danej epoki; wskazuje przewodnie motywy, idee, źródła inspiracji dzieł różnych sztuk; - wymienia główne znaki, symbole oraz tradycje europejskiego kręgu kulturowego i polskiej kultury narodowej; - określa rodzaj i charakterystyczne właściwości (głównie środki wyrazu, funkcje, związek z tradycją kulturową) wybranych dzieł sztuki; - zna najważniejsze zabytki ogólnoswiatowego, europejskiego, polskiego i regionalnego dziedzictwa kulturowego; określa ich funkcje, rodzaje, sposoby ochrony; - zna najstymulniejszych twórców polskiej, europejskiej i światowej kultury oraz ich artystyczne osiągnięcia; - wykazuje się znajomością regionalnego dziedzictwa kulturowego, zna twórców regionalnych (historycznych i współczesnych), regionalne zabytki, miejsca pamięci, zwyczaje, obyczaje, walory krajobrazowe, itd.; - posługuje się pojęciami dotyczącymi budowy, funkcjonowania, odbioru tekstów kultury; identyfikuje ich rodzaj, środki artystycznego wyrazu, określa temat, wskazuje związek z tradycją, nazywa doznawane wrażenia, formułuje sądy wartościujące, itp.; - dostrzega wielopostaciowość i wieloznaczność kultury; - charakteryzuje właściwości i funkcje sztuki kolejnych epok w dziejach kultury; identyfikuje cechy typowe dla znanych sobie stylów artystycznych (dawnych i współczesnych);